

یاسر نوروزی | سال ۱۹۹۵ در «واشنگتن»

جنجالی در گرفت بر سر نمایش «نولاجی»، بمبافکن هیروشیما، جنجال بین طرفداران این طرح و مخالفان بود. طبق معمول طرفداران درگیری و دعوا دو گروه بودند؛ دو گروهی که هر یک ماجرا را از منظر خود می‌دید و از درجه‌ها افکار و اعتقادات خود تعبیر و تفسیر می‌کرد. موفقان طرح مایل بودند تاریخ به شکل «امریکا» بی‌روایت شود؛ می‌گفتند چنین نمایشی حکایت از شکستن دموکراسی‌طلبی و آزادی بیان در آمریکا دارد و در مقابل گروه دیگری بر آن بودند که نمایش مسبب نابودی عده‌ای کثیری انسان، در حقیقت نمایشی نشان‌دهنده‌ی آزادهای خواهد بود که فرزندان یک نسل را دریده است. جالب اینجاست که دو سوی منازعه، دو سوی درگیر در جنگ نبودند؛ بلکه گروه مخالفان و موفقان (هر دو) خود آمریکایی‌ها بودند. اولی اصل ماجرا از دید حفیر این است که موفقان طرح در ناخودآگاه جمعی ششان می‌خواستند راوی تاریخ باشند نه علم‌داران بی‌رق آزادی بیان. در توضیح این نکته باید گفت، اصل بر این است که «تاریخ را فاتحان می‌نویسند». اما این اصل معروف و مشهور، در قرن حاضر، اندکی نسبی شده است. ماجرا از این قرار است که چه کسی را «فاتح» بخوانید. عده‌ای با بازی کردن نقش آزادی‌خواهی تمایل دارند در هیبت «تاریخ» روایت‌گری کنند. عده‌ای دیگر در نقش قربانی، یعنی مسأله‌خیز و شر در این قرن پر آشوب‌های می‌شوند به نمایش بمبافکن هیروشیما تا با بازی و عملی تبدیل به بازپچهای در دست قدرتمندان. آنها در تمایل داشتند فاتحان تاریخ باشند، دوست دارند تاریخ را «امریکا» بی‌روایت کنند؛ برای همین متوسل می‌شوند به نمایش بمبافکن هیروشیما تا با بازی کردن نقش آزادی‌خواهی، یکی از جنایات‌ترین اقدامات بشری را کم‌رنگ کنند. آری متأسفانه واقعیت این است، والا چرا بر گزار کنندگان آن نمایش، مسبب جنگ‌های دیگر در سال‌های بعد نمی‌شوند؟! این مقدمه بدان جهت مطرح کردم تا به نکته‌ای تأسیس‌بر برسیم. واقعیتی که تمام خوانندگان این سطور با آن آشنا هستند کشتن مردم بی‌گناه و جنایات‌های متعدد بشر به نام «خبر»، نیازی نیست دور ببرد!

نگاهی نظری به چاپ خاطرات رزمندگان

جنگی بود جنگی نبود

کافی است نگاهی بیندازد به حمله آمریکا به عراق به بهانه پاک کردن خاک عراق از سلاح‌های کشتارهای جمعی... بلکه باز شناختن دست‌خیز و شر در این زمانه دشوار است اما با توسل به یک اصل ساده، می‌توان روایت‌های خیر و شرور را از هم باز شناخت. این اصل،

ساده انسانی بر این مبنا استوار است که خبرخواهان و عادلان و نیکوکاران، کمتر از خیر و عدالت و نیکوکاری سخن می‌گویند و جای سخن گفتن خیر خواهی می‌کنند و عدالت می‌ورزند و دست‌گیری می‌کنند؛ عمل کردن به جای حرف زدن. بنابر این اصل،

تاریخ سینمای ایران

کتاب «تاریخ سینمای ایران» نوشته مسعود مهری از جمله آثار است که حالا دیگر از مراجع این حوزه به شمار می‌آید. چاپ یازدهم این کتاب هم‌زمان با نمایشگاه کتاب به چاپ رسید و باز هم با استقبال علاقه‌مندان روبه‌رو شد. در مقدمه این کتاب می‌خوانیم: «انقلاب تاریخ را به قبل و بعد از خودشان تقسیم می‌کنند و میل به فراموش کردن گذشته دارند. اما بعد از وقوع ششان ناگه‌نگاهایی به دلایل گوناگون متوجه گذشته می‌شود تا بالا و پست جهان پیشین را بازنگردند و به بخش درآوردند. چاپ و نشر وسیع کتاب‌های تاریخی در سه دهه اخیر و استقبال گسترده از آنها زاینده چنین جریان غیر قابل اجتنابی است.» مهری خود درباره این استقبال علاقه‌مندان چندی پیش به اینها گفته بود: «تصور نمی‌کردم این کتاب به چاپ چهارم و پنجم برسد، چه آن که به چاپ یازدهم برسد. از میان بیش از ۲۸۰۰ کتاب سینمایی که از سال ۱۳۰۶ تاکنون منتشر شده (۹۵ درصدشان بعد از انقلاب منتشر شده است) چند فیلمنامه از بهرام بیضایی و... چهل، پنجاه کتاب به چاپ دوم و سوم رسیده است.» استقبال از «تاریخ سینمای ایران»

یک روز دیگر از زندگی

«یک روز دیگر از زندگی (پس از امپراتور)» دومین کتاب از «سه‌گانه دیکتاتوری» است. ریشارد کاپوشچینسکی، روزنامه‌نگار بنام لهستانی، این سه‌گانه را بر اساس مشاهداتش از حکومت‌های خودکامه سه کشور به قلم آورده است. روایت «یک روز دیگر از زندگی» به سال ۱۹۷۵ برمی‌گردد، چندی پس از آن که سالارز، دیکتاتور پر تغال، سقوط کرد و حکمرانی این کشور به دست چپ‌گراها افتاد. پس از تغییرات در این کشور، حکمرانان تازه به آنگولا و دیگر مستعمرات پیشین پر تغال حق استقلال دادند. پس از آن، در بهار ۱۹۷۵، آتش جنگ داخلی در آنگولا شعله کشید؛ ناگهان گروه‌های متعددی از بومیان آنگولا مدعی قدرت و دولت و حکومت شدند. ده‌ها گروه مسلح به جان هم افتادند و محله‌به‌محله جنگی، سلاوت‌بابا را رقم زدند. کاپوشچینسکی تابستان همان سال راهی این کشور شد. کتاب حاضر حاصل دوران اقامت او در آنگولاست. کتابی خواندنی که تصویری تکان‌دهنده از جنگ ارایه می‌دهد.

شکار و تاریکی

پیش از این آثاری از ادبیات ژاپن در ایران ترجمه و منتشر شده بود و همواره هم علاقه‌مندی داشت. آثاری از یوکیو می‌خائو، یاسوناری کاواپاتا، آکو تاگاوا، اونه و نویسندگان مطرح دیگر این کشور. تفاوت اینجاست تا به حال اثری از این نویسندگان ژاپنی نخونده بودیم که قالبی معیاری داشته باشد یا منحصراً به ژانر پلیسی باشد. این موضوع اهمیت چاپ کتاب «شکار و تاریکی» را بیشتر می‌کند. رمان «شکار و تاریکی» اثر «ادوگاوا رانیو»، نویسنده سرشناس ژاپنی با ترجمه محمود گودرزی از سوی انتشارات چنگ منتشر شده است. گودرزی کتاب را از نسخه فرانسه که توسط «ژان کریستیان بویه» ترجمه شده، به فارسی بازگردانده است. درباره نویسنده کتاب باید گفت از بنیان‌گذاران ادبیات پلیسی در ژاپن است. ادوگاوا رانیو (۱۸۹۴-۱۹۶۵) با نام اصلی «هیرائی تارو» می‌نوشت. او از سال ۱۹۲۲

فیلی زاده، بهزاد غریب‌پور، عباس کیارستمی، علی وزیران و مرتضی ممیز به سیر و تحول پوستر فیلم در بیش از صدسال می‌پردازد. آیدین آغداشلو درباره این کتاب نوشته است: «این صدسال اعلان و پوستر بدنام طی این یک‌صدسال چه کارهایی شده است برای این که بدنامی طی این هم‌سال چقدر بد کار شده است و چه فاصله عمیقی است بین دو گونه کار درست‌وارزشمند و کارهای مبتذل سطحی. خصوصاً از سال‌های ۱۳۳۰ به این سو و این کتاب چه سند مهمی است برای دیدن این دو جریان که یکی حاکم و غالب است و یکی محدود و اندک.»

ریشارد کاپوشچینسکی، روزنامه‌نگار بنام لهستانی، این سه‌گانه را بر اساس مشاهداتش از حکومت‌های خودکامه سه کشور به قلم آورده است. روایت «یک روز دیگر از زندگی» به سال ۱۹۷۵ برمی‌گردد، چندی پس از آن که سالارز، دیکتاتور پر تغال، سقوط کرد و حکمرانی این کشور به دست چپ‌گراها افتاد. پس از تغییرات در این کشور، حکمرانان تازه به آنگولا و دیگر مستعمرات پیشین پر تغال حق استقلال دادند. پس از آن، در بهار ۱۹۷۵، آتش جنگ داخلی در آنگولا شعله کشید؛ ناگهان گروه‌های متعددی از بومیان آنگولا مدعی قدرت و دولت و حکومت شدند. ده‌ها گروه مسلح به جان هم افتادند و محله‌به‌محله جنگی، سلاوت‌بابا را رقم زدند. کاپوشچینسکی تابستان همان سال راهی این کشور شد. کتاب حاضر حاصل دوران اقامت او در آنگولاست. کتابی خواندنی که تصویری تکان‌دهنده از جنگ ارایه می‌دهد.

به سبک نویسندگان محبوبش «آداگار آلن پو» و «کانون دوئل» کتاب نوشت و خیلی سریع به نام مستعاری که ادای دینی است به پو، به شهرت رسید. او با وجود تمایل افسانه‌وارش به گریختن از جنگ ناشران، نویسنده‌ای پرکار است؛ ۴۴ داستان کوتاه، ۳۱ رمان و از بعد سال ۱۹۳۵ همان مقدار داستان کوتاه نشان از فعالیت و شوق این نویسنده دارد. در «شکار و تاریکی»، درام ظریفی که ابریشم و خون را به هم گره می‌زند، راوی، خود رانیو، که مسحور زیبایی همسر مقتول شده است، علاقه‌مند می‌شود معمای قتل را که یک نویسنده دیگر رمان‌های پلیسی مرتکب شده است، حل کند. این داستان مثل رمان‌های دیگر رانیو با منطقی استوار، فراز و نشیب‌های زیرکانه و نمایش سلیقه‌های بیمارگونه و وسواس‌آمیز پیش می‌رود. در توضیح پشت جلد این کتاب می‌خوانیم:

پیام امام زمان (ع)

سخنه، تعدادی برای دوستانش تکثیر کند. گفت باید اصلاحاتی انجام گیرد و در پاره‌ای از موارد توضیحاتی افزوده شود.» مولف بعد از این اصرار و پیگیری و در پی خوابی که فرسد مورد نظر دیده، تصمیم به چاپ دوباره کتاب می‌گیرد. در همین جهت تحقیقات و بررسی را از نو شروع می‌کند و بار دیگر باهمی طلاقت‌فرساری تجدیدنظر در کتاب و چاپ دوباره اقدام می‌کند. هر چند که احتمالاً دور از نظر و اجازه نویسنده این کتاب باهمان چاپ قبلی در اینترنت قابل دریافت است اما سید جمال‌الدین موسوی در چاپ جدید، اصلاحاتی انجام داده که علاقه‌مندان واقعی را بر آن می‌دارد تا ویراست تازه این کتاب را تهیه کنند. از فصل‌های مهم آن نیز می‌توان به «اگر غایب نمی‌شد»، «معنای غیبت»، «شرف‌قدر زمان غیبت»، «معرفت‌به‌حضرت‌حجت علیه‌السلام»، «واسطه‌فیض‌ورحمت»، «اشاره کرد در فصل مهم «اگر غایب نمی‌شد» می‌خوانیم: «اگر حضرت مهدی علیه‌السلام غایب نمی‌شد قطعاً او را می‌کشند چنانکه پدران گرامی‌اش را نیز به شهادت رساندند و امامان معصوم را پس از رسول

خریدن لنین

«خریدن لنین»، پس از «خوبی خدا»، دومین مجموعه داستانی است که با ترجمه و انتخاب امیرمهدی حقیقت منتشر شده است. این کتاب مجموعه ۱۱ داستان کوتاه از نویسندگان برجسته‌ای است که بعضی از آنها در ایران شناخته‌شده‌اند (مانند توپبایس ولف، ریچارد براتیگان و جان آیدایک) و بعضی دیگر کمتر شناخته‌شده یا ناشناخته هستند (مانند میروسلاو پنکوف، فرانک کاتری، الیکس الین، جان گاردنر، بای ان میسن، وانس بورچیلی و برندان گیبل). نام کتاب «خریدن لنین» برگرفته از نام داستانی است که از میروسلاو پنکوف در این مجموعه آمده است. پنکوف در سال ۲۰۰۷ جوایزی را به‌خاطر این داستان از آن خود کرده است. داستان‌های این مجموعه درباره عشق‌های بر زبان نیامده، مادرانی دل‌نگران، پدران، ای کاش‌ها و اگر‌های بی‌شمار، فرزندان یادرهوا و البته خریدن لنین از اینترنت است.

مکه تو مملکت شما خر نیس؟

«مَحَمَّتْ نَصْرَت» معروف به عزیزن‌نسن، نویسنده، مترجم و طنزنویس شهیر اهل ترکیه است. نسل گذشته بیشتر با آثار آشنایی داشتند تا این که بالاخره بعد از سال‌ها دوباره در دولت یازدهم آثار این نویسنده مجوز نشر گرفتند و به همت اسراران فصیحی از سوی نشر ققنوس منتشر شدند. عزیزن‌نسن در آثارش همواره نوعی رویکرد اجتماعی دارد. گاهی هم موقعیت‌هایی فراهم می‌کند تا با بقا را دان آدمیزاد در آن موقعیت، نواقض را گوشزد کند. این نقض و عجز انسان البته در آثار عزیزن‌نسن شکل طنز به خود می‌گیرد. او در این موقعیت‌ها عراق می‌کند تصویری کمیک‌از انسان در شرایط مختلف را به نمایش می‌گذارد. آثار او به اکثر زبان‌های دنیا ترجمه شده‌اند. خودش در این باره می‌گوید: «برای من هیچ حد و مرزی تصور نیست و با قلم خود در هر جای دنیایمان از انسان‌ها بشنوم آن را به قلم خواهم کشید و به گوش همه جهانیان خواهم رساند.» مجموعه «مکه تو مملکت شما خر

«خریدن لنین»، پس از «خوبی خدا»، دومین مجموعه داستانی است که با ترجمه و انتخاب امیرمهدی حقیقت منتشر شده است. این کتاب مجموعه ۱۱ داستان کوتاه از نویسندگان برجسته‌ای است که بعضی از آنها در ایران شناخته‌شده‌اند (مانند توپبایس ولف، ریچارد براتیگان و جان آیدایک) و بعضی دیگر کمتر شناخته‌شده یا ناشناخته هستند (مانند میروسلاو پنکوف، فرانک کاتری، الیکس الین، جان گاردنر، بای ان میسن، وانس بورچیلی و برندان گیبل). نام کتاب «خریدن لنین» برگرفته از نام داستانی است که از میروسلاو پنکوف در این مجموعه آمده است. پنکوف در سال ۲۰۰۷ جوایزی را به‌خاطر این داستان از آن خود کرده است. داستان‌های این مجموعه درباره عشق‌های بر زبان نیامده، مادرانی دل‌نگران، پدران، ای کاش‌ها و اگر‌های بی‌شمار، فرزندان یادرهوا و البته خریدن لنین از اینترنت است.

این موسسه برای رونمایی از کتاب «مکه تو مملکت شما خر نیس؟» برگزار کرده بود. نسن می‌گوید: «چندسالی است که دوباره اسم عزیزن‌نسن بر سر زبان‌ها افتاده و استقبال از کتاب‌های او زیاد شده است و شاید به همین دلیل است که شاهد ترجمه و انتشار چند اثر جدید از او هستیم. نوشته‌های او هیچ پیچیدگی ندارد؛ ساده و روان است و شاید مهم‌ترین ویژگی آثار او این است که مخاطب به راحتی با آن ارتباط برقرار می‌کند.» از آثار دیگر این نویسنده که به قلم همین مترجم به‌بازار آمده می‌توان به «حمود و نگار» و «دیوانه‌ای بالای بام» اشاره کرد.